

- 1

ԱՍԿԵ ԳՐՈՒՊ ԲԲԸ

Միջանկյալ Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություն

2024թ. տարեկան

Հասցե

ք. Չարենցավան, Երևանյան 2

Հեռախոս

(0226) 4-64-27

Էլ. փոստ

asce@asce.am

Ինտերնետ կայք

www.asce.am

ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Մենք՝ ԱՍԿԵ ԳՐՈՒՊ ԲԲԸ տնօրեն Հրաչյա Մուրադյանը և Ֆինանսական տնօրեն Կարինե Մամիկոնյանը, սույնով հայտարարում ենք այն մասին, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ճշգրիտ և լավագույն ձևով արտացոլում են ընկերության ակտիվների և պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի իրական պատկերը:

Կառավարման մարմինների զեկույցը ճշգրիտ և լիարժեք ձևով արտացոլում է ընկերության ընդհանուր վիճակը, բիզնեսի արդյունքները, զարգացումը և ներառում է այն հիմնական ռիսկերի նկարագիրը, որի հետ առնչվել կամ առնչվում է ընկերությունը:

Տնօրեն՝

Հրաչյա Մուրադյան

Ֆինանսական տնօրեն՝

Կարինե Մամիկոնյան

Կառավարման մարմինների միջանկյալ զեկույց

2024թ տարեկան

«Ասկե Գրուպ» Հայկական խոշոր պողպատաձուլական ընկերություն, որն իր ճիշտ քաղաքականության արդյունքում շատ կարճ ժամանակահատվածում հաստատուն քայլերով ամրապնդեց դիրքերը շուկայում, վերագինվեց, ավելացրեց նոր աշխատատեղեր, ընդայնևեց թողարկվող արտադրատեսականին:

«Ասկե Գրուպ» ԲԲ Ընկերության արտադրանքը ծածկում է ամբողջ հայկական շուկայի պահանջարկը: Գործարանի արտադրական հզորությունները թույլ են տալիս թողարկել տարեկան մոտ 125 հազար տոննա ամրան : Վերագինված գործարանն այսօր պատրաստ է նաև արտահանման: Ժամանակն ապացուցեց, որ մետաղագործական այս ճյուղը մեր երկրում բավականին խոստումնալից է, որի զարգացումն ապահովում է նոր հեռանկարներ այս ոլորտի համար:

Պողպատե աղացման գնդեր: «Ասկե Գրուպի» կողմից թողարկվող այս նոր արտադրանքը կիրառվում է ամենատարբեր հանքաքարերի, կրաքարի, ածուխի աղացման, մանրացման համար: Այն կարելի է կիրառել ինչպես չոր, այնպես էլ խոնավ հումքի դեպքում: Հանքանյութերն այս մեթոդով մանրացնելու տարբերակը լայն տարածում ունի աշխարհի բազմաթիվ զարգացած երկրներում և ունի մի շարք առավելություններ: Աղացման այս գնդերը հնարավորություն են տալիս 2-8 անգամ բարձրացնել արտադրողականությունը և 10-15% նվազեցնել կորուստը: Մինչև արտադրական գործընթացի մեկնարկը, հումքը ենթարկվում է մանրակրկիտ վերահսկողության, այնուհետև գլոցման վառարաններում ջերմային մշակման: Լիարժեք կարծրություն ապահովելու նպատակով ջերմամշակման ընթացքում ավելացվում են համապատասխան քիմիական նյութեր: Կախված, թե ինչ հումքի մանրացման համար են նախատեսված գնդերը՝ ստացված զանգվածը ենթարկվում է կրկնակի ջերմային մշակման: Ըստ ցանկության թողարկվում է 25 մմ-ից մինչև 125 մմ տրամաչափի պողպատե գնդեր: Այստեղ որակի վերահսկման մակարդակը ամենաբարձր նշանդրի վրա է: «Ասկե Գրուպ» ԲԲԸ-ի թողարկած արտադրանքը համապատասխանում է միջազգային բոլոր ստանդարտներին և որակի ամենաբարձր չափանիշներին: Արտադրանքը ենթարկվում է բազմաստիճան լաբորատոր փորձաքննության. Ստուգվում է մետաղի ամրությունը, քիմիական կազմը, այլ մետաղների հետ շփման ազդեցությունը: Պատրաստի արտադրանքը փաթեթավորվում է հատուկ պայուսակներում 1-2 տոննա տարողությամբ: Ըստ պատվիրատուի ցանկության՝ կարելի է արտադրանքը պահեստավորել փայտե կամ մետաղե տարրաներում: Շնորհիվ մանրակրկիտ ջերմամշակման, որակյալ հումքի, տեխնիկական բարձր հագեցվածության, լավագույն մասնագետների՝ այս պողպատե գնդերը ծառայում են երկար, ունեն մաշվածության շատ ցածր ցուցանիշ և չեն քայքայվում տարբեր մետաղական շփումներից:

02.11.2021թ.ԱՄԿԵ ԳՐՈՒՊ Բաց Բաժնետիրական ընկերության Տնօրենների խորհրդի թիվ 10 Որոշմամբ ստեղծվեց «ԱՄԿԵ ԹԴԵՅԴ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն կազմակերպաիրավական ձևի առևտրային կազմակերպություն հանդիսացող իրավաբանական անձ՝ Դուստր Ընկերություն 100% բաժնեմասնակցությամբ: Ընկերության Կանոնադրական Կապիտալը կազմում է 50,000 ՀՀ դրամ: Ընկերությունը գրանցված է Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Չարենցավան, Երևանյան 2 հասցեում:

Ընկերության ընդհանուր ակտիվները հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ կազմել է 68,892,050 հազ. դրամ այդ թվում ոչ ընթացիկ ակտիվները 44,351,143 հազ. դրամ, ընթացիկ ակտիվները՝ 24,540,907 հազ. դրամ, որոնք կազմում են ընդհանուր ակտիվների համապատասխանաբար 64,38% և 35,62%-ը:

2024թ. տարեկան ֆինանսատնտեսական գործունեության արդյունքում հաշվետու տարվա աճողական շահույթը կազմել է 2,168,064 հազ. դրամ:

2024թ փետրվարի 16-ի Բաժնետերերի Արտահերթ Ժողովի որոշմամբ Ընկերության Կուտակված շահույթի մի մասը՝ 314,619,200 ՀՀ դրամ, փոխանցվեց Կանոնադրական կապիտալ, որի արդյունքում Կանոնադրական կապիտալի չափը կազմեց 10,067,814,400 ՀՀ դրամ՝բաժնետոմսերի քանակը՝62,923,840 հատ՝յուրաքանչյուրը 160 ՀՀ դրամ անվանական ամբողջով:

Իսկ այնուհետ 2024թ օգոստոսի 27-ի Բաժնետերերի Արտահերթ Ժողովի որոշմամբ Ընկերության Կուտակված շահույթի մի մասը՝ 629,238,400 ՀՀ դրամ, փոխանցվեց Կանոնադրական կապիտալ, որի արդյունքում Կանոնադրական կապիտալի չափը կազմեց 10,697,052,800 ՀՀ դրամ՝ բաժնետոմսերի քանակը՝ 62,923,840 հատ յուրաքանչյուրը 170 ՀՀ դրամ անվանական աժեքով:

2024թ հունիսի 27-ին տեղի ունեցավ Ընկերության Բաժնետերերի Տարեկան Ընդհանուր Ժողով, որի ընթացքում ներկայացվեց և քննարկվեց 2023թ հասույթը.

տարեկան արդյունքներով Ընկերության համախմբված հասույթը կազմել է 30,940,005 հազ. ՀՀ դրամ, իրացված արտադրանքի ինքնարժեքը կազմել է 21,128,269 հազ. ՀՀ դրամ, վարչական և իրացման ծախսերը կազմել են՝ 783,525 հազ. ՀՀ դրամ:

Սեփական կապիտալի կառուցվածքը հետևյալն էր՝

Կանոնադրական կապիտալ՝ 9,753,195 հազ. ՀՀ դրամ

Կուտակված շահույթ՝ 18,898,626 հազ. ՀՀ դրամ

Այսպիսով սեփական կապիտալը հաշվետու տարում կազմել է 28,651,821 հազ. ՀՀ դրամ: Ընկերությունը 2023 թվականին աշխատել է շահույթով, որը կազմել է 5,285,121 հազ. ՀՀ դրամ: Նշված շահույթից 5,288,329 հազ. ՀՀ դրամը կազմել է Ընկերության շահույթը, իսկ (3,208) հազ. ՀՀ դրամը՝ «ԱՄԿԵ ԳՐՈՒՊ» ԲԲԸ ընկերությունը 100 տոկոս սեփականության իրավունքով պատկանող «ԱՄԿԵ ԹՐԵՅՂ» ՍՊ ընկերության վնասը: Նկատի ունենալով, որ Ընկերությունը ուներ նախկինում կուտակված 13,928,124 հազ. ՀՀ դրամի չափով շահույթ, ընդհանուր կուտակված շահույթը կազմել է 18,898,626 հազ. ՀՀ դրամ:

Քննարկման և քվեարկության արդյունքում շահույթի բաշխման որոշում չընդունվեց, քանի որ Ընկերությունը ներկա պահին իրականացնում է ներդրումային աշխատանքներ նոր սարքավորումների ձեռք բերման և գործող հիմնական միջոցների վերազինման ու հզորացման նպատակով:

Ընկերությունը 11.06.2021թ թողարկել և տեղաբաշխել է՝ 15,000,000,000 ՀՀ դրամի 1,500,000 հատ 10,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով, 120 ամիս շրջանառության ժամկետով և 12% տարեկան արժեկտրոնային տոկոսադրույքով, 15,000,000 ԱՄՆ դոլարի 150,000 հատ 100 ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով, 120 ամիս շրջանառության ժամկետով և 7% տարեկան արժեկտրոնային տոկոսադրույքով անվանական արժեկտրոնային պարտատոմսեր:

2024 նոյեմբերի 22-29 ընկած ժամանակահատվածում կատարվել է 15,000,000,000 ՀՀ դրամ պարտատոմսերից 13,448,000,000 ՀՀ դրամի և 15,000,000 դոլար պարտատոմսերից 13,859,400 դոլարի չափով մարում և հետ գնում:

Սակայն 2024թ սեպտեմբերի 16-ին Ընկերության կողմից թողարկվել և նոյեմբերի 18-29 ընկած ժամանակահատվածում տեղաբաշխել է՝ 15,000,000,000 ՀՀ դրամի 1,500,000 հատ 10,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով, 120 ամիս շրջանառության ժամկետով և 12.25% տարեկան արժեկտրոնային տոկոսադրույքով, 15,000,000 ԱՄՆ դոլարի 150,000 հատ 100 ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով, 120 ամիս շրջանառության ժամկետով և 7.5% տարեկան արժեկտրոնային տոկոսադրույքով անվանական արժեկտրոնային պարտատոմսեր, որոնք ցուցակված են ՀՀ Ֆոնդային բորսայում:

Ընկերության աշխատողների թվաքանակը 2024թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 701 մարդ, միջին աշխատավարձը տարվա ընթացքում՝ 332,265 ՀՀ դրամ:

Ընկերության նկատմամբ հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում դատարանի կողմից պատասխանատվության միջոցներ չեն կիրառվել:

Մշտապես պլանավորվում են զարգացման հեռանկարները, քանի որ ներկա պահին մշակվում են արտադրության և սպառման օպտիմալ, ձկուն տարբերակներ, որոնք կկարողանան ապահովել բիզնեսի հնարավորինս կայուն զարգացում: Ընկերությունը ձկուն գնային քաղաքականություն է վարում:

Տնօրեն՝

Զ. Սուրապյան

«ԱՍԿԵ ԳՐՈՒՊ» ԲԲԸ

**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ
2024թ. համար**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն	6
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվություն	7
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն	8
Դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն	9
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	10

«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010
Վ. Սարգսյան փ. 26/1
«Էրեբունի Պլազա» բիզնես կենտրոն, 8-րդ հարկ
Հեռախոս + 374 (10) 595 999
Կայք www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«ԱՍԿԵ Գրուպ» ԲԲԸ-ի Տնօրենների խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ԱՍԿԵ Գրուպ» ԲԲԸ-ի (Ընկերություն) և վերջինիս դուստր ընկերության (Խումբ) համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2024թ. և այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունները, ինչպես նաև համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասերը և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով, կից համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Խմբի համախմբված ֆինանսական վիճակը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համախմբված ֆինանսական արդյունքները և համախմբված դրամական հոսքերը՝ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված ՖՀՍՄ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների (ՖՀՍՄ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ ներկայացված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Խմբից՝ համաձայն Հաշվապահների Եթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների մասնագիտական Եթիկայի միջազգային կանոնագրի (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրը) և Հայաստանի Հանրապետությունում համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի Եթիկայի պահանջների, և կատարել ենք Եթիկայի պահանջման մեր այլ պարտականություններն այս պահանջներին և ՀԷՄՍԽ կանոնագրին համապատասխան: Մենք գտնում ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՍՄ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների համաձայն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է իմքի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի խումբը լուծարելու կամ իմքի գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են իմքի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններն, ամբողջությամբ վերցված, գերծ են Էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ների համապատասխան իրականացված աուդիտի ընթացքում միշտ կհայտնաբերվի Էական խեղաթյուրումը, երբ առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են Էական, երբ խելամուտք են կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ այդ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համաձայն իրականացվող աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

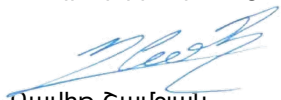
- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների Էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած Էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով Էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:
- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե իմքի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, արդյոք առկա է Էական անորոշություն դեպքերի կամ հանգամանքները հետ կապված, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել իմքի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է Էական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդ բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են միևնույն աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել իմքի կողմից անընդհատության հիմունքով գործունեությունը շարունակելու դադարեցմանը:

- գնահատում ենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների և դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:
- պլանավորում և իրականացնում ենք խմբի աուդիտը խմբի կազմում գործող կազմակերպությունների կամ բիզնես միավորների ֆինանսական տեղեկատվության վերաբերյալ բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ ձեռք բերելու համար որպես հիմք խմբի ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիք ձևավորելու նպատակով: Մենք պատասխանատու ենք խմբի աուդիտի նպատակով իրականացվող աշխատանքի ուղղորդման, ղեկավարման և ստուգման համար: Մենք ամբողջովին պատասխանատու ենք մեր աուդիտորական կարծիքի համար:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, մենք տեղեկացնում ենք աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց տրամադրում ենք նաև հավաստիացում, որ պահպանել ենք անկախությանը վերաբերող էթիկայի պահանջները և տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների և այլ հարցերի մասին, որոնք ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդադառնալ մեր անկախության վրա, և, կիրառելի լինելու դեպքում, ռիսկերը վերացնելու կամ անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման հիմք հանդիսացող աուդիտի իրականացման համար պատասխանատու գործընկերն է՝

Նելլա Շամջյան
Առաջադրանքի համար
պատասխանատու գործընկեր

Իրինա Գևորգյան
Ղեկավար գործընկեր
«ԲԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ԶԻ Արմենիա» ՍՊԸ-ի տնօրեն

«ԲԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ԶԻ Արմենիա» ՍՊԸ
30 ապրիլի 2025թ.

**Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն
առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.**

հազ. դրամ	Ծնթգ.	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	12	42,577,981	38,950,596
Ներդրումային գույք	13	1,050,228	1,072,520
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	14	183,110	-
Կանխավճարներ ոչ ընթացիկ ակտիվների համար		528,058	189,429
Այլ ակտիվներ		11,766	4,938
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ		44,351,143	40,217,483
Պաշարներ	15	9,722,597	12,279,756
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	18	2,039,067	-
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ		104,682	-
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	16	8,786,787	8,704,360
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների	17	3,887,774	2,690,656
Ընթացիկ ակտիվներ		24,540,907	23,674,772
Ընդամենը ակտիվներ		68,892,050	63,892,255
Սեփական կապիտալ	19		
Բաժնետիրական կապիտալ		10,697,053	9,753,195
Զբաղիված շահույթ		20,519,235	18,898,626
Ընդամենը սեփական կապիտալ		31,216,288	28,651,821
Պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	21	4,441,555	6,425,763
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	11	3,741,956	3,733,969
Թողարկված պարտատոմսեր	23	22,952,716	21,071,850
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	14	163,125	-
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		31,299,352	31,231,582
Վարկեր և փոխառություններ	21	4,612,295	2,151,081
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	22	1,636,207	1,462,070
Թողարկված պարտատոմսեր	23	100,308	124,967
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	14	27,600	-
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն		-	270,734
Ընթացիկ պարտավորություններ		6,376,410	4,008,852
Ընդամենը պարտավորություններ		37,675,762	35,240,434
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		68,892,050	63,892,255

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Ճահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվություն 2024թ. համար

հազ. դրամ	Ծնթգ.	2024թ.	2023թ.
Հասույթ	5	22,486,078	30,940,005
Վանառքի ինքնարժեք	6	(17,044,799)	(21,128,269)
Համախառն շահույթ		5,441,279	9,811,736
Այլ եկամուտ	7	288,697	96,315
Իրացման ծախսեր		(82,915)	(1,190)
Վարչական ծախսեր	8	(723,160)	(782,335)
Այլ ծախսեր	9	(225,066)	(160,322)
Գործառնական գործունեության արդյունքներ		4,698,835	8,964,204
Ֆինանսական եկամուտ	10	971,385	491,552
Ֆինանսական ծախսեր	10	(3,134,876)	(3,367,918)
Զուտ ֆինանսական ծախսեր		(2,163,491)	(2,876,366)
Ճահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը		2,535,344	6,087,838
Ճահութահարկի գծով ծախս	11	(367,280)	(802,717)
Տարվա շահույթ և ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք		2,168,064	5,285,121

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ
(<< դրամ)

19 (գ)

34

84

Այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2025թ. ապրիլի 30-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

Հրաչյա Մուրադյան
Տնօրեն

Կարինե Մամիկոնյան
Ֆինանսական տնօրեն

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն 2024թ. համար

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	9,438,576	13,928,124	23,366,700
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
Տարվա շահույթ	-	5,285,121	5,285,121
Տարվա ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	5,285,121	5,285,121
Գործառնություններ Խմբի սեփականատերերի հետ			
Զբաղիված շահույթի վերագրում բաժնետիրական կապիտալին (Ծնթգ. 19)	314,619	(314,619)	-
Ընդամենը գործառնություններ Խմբի սեփականատերերի հետ	314,619	(314,619)	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	9,753,195	18,898,626	28,651,821
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2024թ.	9,753,195	18,898,626	28,651,821
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
Տարվա շահույթ	-	2,168,064	2,168,064
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	2,168,064	2,168,064
Գործառնություններ Խմբի սեփականատերերի հետ			
Զբաղիված շահույթի վերագրում բաժնետիրական կապիտալին (Ծնթգ. 19)	943,858	(943,858)	-
Այլ ներդրում (Ծնթգ. 23)	-	396,403	396,403
Ընդամենը գործառնություններ Խմբի սեփականատերերի հետ	943,858	(547,455)	396,403
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	10,697,053	20,519,235	31,216,288

Դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն
2024թ. համար

հազ. դրամ	2024թ.	2023թ.
Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		
Հաճախորդներից ստացված գումարներ	27,835,686	37,776,191
Աշխատակիցներին վճարված գումարներ	(1,460,208)	(1,996,389)
Մատակարարներին վճարված գումարներ	(12,888,483)	(22,308,412)
Հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	(3,624,769)	(5,586,844)
Այլ վճարումներ	(43,520)	(152,116)
Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից՝ մինչև շահութահարկի և տոկոսների վճարումը	9,818,706	7,732,430
Վճարված տոկոսներ	(2,232,218)	(2,413,506)
Ստացված տոկոսներ	190,000	-
Վճարված շահութահարկ	(734,711)	(947,930)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	7,041,777	4,370,994
Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	(6,437,953)	(4,145,278)
Մուտքեր ոչ ընթացիկ ակտիվների վաճառքից	-	6,188
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների ձեռքբերում	(2,004,584)	-
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(8,442,537)	(4,139,090)
Դրամական հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից		
Մուտքեր վարկերից և փոխառություններից	9,568,897	4,103,353
Վարկերի և փոխառությունների մարում	(8,999,357)	(2,125,585)
Մուտքեր թողարկված պարտատոմսերից	20,919,600	-
Թողարկված պարտատոմսերի մարում	(18,865,362)	-
Վարձակալության գծով պարտավորությունների վճարում	(3,853)	-
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	2,619,925	1,977,768
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ	1,219,165	2,209,672
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները առ 1 հունվարի	2,690,656	479,600
Արտարժույթի փոխարժեքի տատանումների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(22,047)	1,384
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները առ 31 դեկտեմբերի	3,887,774	2,690,656

2024թ. համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ծանոթագրություն	Էջ	Ծանոթագրություն	Էջ
1. Հաշվետու ընկերություն	11	18. Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	24
2. Պատրաստման հիմունքներ	12	19. Կապիտալ և պահուստներ	24
3. Փունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ	12	20. Կապիտալի կառավարում	25
4. Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում	12	21. Վարկեր և փոխառություններ	26
5. Հասույթ	13	22. Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	27
6. Վաճառքի ինքնարժեք	16	23. Թողարկված պարտատոմսեր	28
7. Այլ եկամուտ	16	24. Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում	29
8. Վարչական ծախսեր	17	25. Պայմանական դեպքեր	34
9. Այլ ծախսեր	17	26. Կապակցված կողմեր	35
10. Չուտ ֆինանսական ծախսեր	18	27. Չափման հիմունքներ	37
11. Ծախսեր	18	28. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասեր	37
12. Հիմնական միջոցներ	20	29. Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ	43
13. Ներդրումային գույք	21		
14. Վարձակալություն	22		
15. Պաշարներ	23		
16. Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	23		
17. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	24		

1. Հաշվետու ընկերություն

(ա) Կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

Այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար «ԱՄԿԵ Գրուպ» ԲԲԸ-ի (Ընկերություն) և վերջինիս դուստր ընկերության (միասին՝ Խումբ) համար:

«ԱՄԿԵ Գրուպ» ԲԲԸ-ն (Ընկերություն) Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցված բաց բաժնետիրական ընկերություն է: Ընկերությունը հիմնադրվել է «Հայձուր» ՓԲԸ-ի (նախկինում՝ «Ավտոձուր» ՓԲԸ) սեփականաշնորհման արդյունքում՝ որպես բաց բաժնետիրական ընկերություն 1998թ. սեպտեմբերի 4-ին:

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Կոտայքի մարզ, ք. Չարենցավան, Երևանյան փող. 2:

Ընկերությունն առաջին անգամ վարկանիշ է ստացել «S&P Global Ratings» վարկանիշային գործակալությունից 2023թ-ին: Ներկայիս վարկանիշը B- է՝ բացասական հեռանկարով:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության շրջանառության մեջ գտնվող ընդհանուր բաժնետոմսերի ավելի քան 3%-ն ուղղակիորեն պատկանում էր հետևյալ բաժնետերերին:

Մասնակցության %-ը առ 31 դեկտեմբերի	2024թ.	2023թ.
«Մորակո Հոլդինգ Լիմիթեդ»	49.35%	49.35%
Միխայիլ Հարությունյան	16.53%	16.53%
Տիգրան Հարությունյան	16.53%	16.53%
Վահան Հարությունյան	16.30%	16.30%

Մյուս բաժնետերերին անհատապես պատկանում է բաժնետոմսերի 3%-ից պակաս մասնաբաժին:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «Մորակո Հոլդինգ Լիմիթեդ»-ի հսկող անձն է Միխայիլ Հարությունյանը: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի վերջնական հսկող անձն է Միխայիլ Հարությունյանը:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 26-ում:

Խմբի հիմնական գործունեությունը Չարենցավանում գտնվող գործարանում ամրանների և մետաղական գնդերի արտադրությունն ու իրացումն է: Խմբի արտադրանքը վաճառվում է Հայաստանի Հանրապետությունում և արտերկրում:

Ստորև ներկայացված է համախմբված դուստր ընկերությունը:

Դուստր ընկերություն	Գրանցման երկիր	2024թ.	2023թ.
		Սեփականության իրավունք/ Զայնի իրավունք	Սեփականության իրավունք/ Զայնի իրավունք
«ԱՄԿԵ Թրեյդ» ՍՊԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	100%	100%

Դուստր ընկերության հիմնական գործունեությունը «ԱՄԿԵ Գրուպ» ԲԲԸ-ի կողմից թողարկված պարտատոմսերի առքն ու վաճառքն է:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Խումբն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Խմբի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որին բնորոշ է զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են համախափի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար: Բացի այդ, շարունակական բնույթ կրող ռազմական հակամարտությունը Հայաստանի և Ադրբեջանի միջև, որի ավարտին Լեռնային Ղարաբաղի տարածքն անցավ Ադրբեջանի վերահսկողության ներքո 2023թ. սեպտեմբերին, և Ռուսաստանի Դաշնության և Ուկրաինայի միջև շարունակվող ռազմական հակամարտությունը մեծացրել է անորոշությունը գործարար միջավայրում: Հայաստանի և Ադրբեջանի միջև իրավիճակը շարունակում է լարված մնալ՝ երկրների միջև սահմանի սահմանազատման շուրջ շարունակվող տարաձայնությունների պատճառով:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Խմբի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության դեկլարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել դեկլարության գնահատականից:

2. Պատրաստման հիմունքներ

Համապատասխանության հավաստում

Այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված ՖՀՄՄ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների (ՖՀՄՄ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներ) համաձայն:

3. Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը ՀՀ դրամն է («դրամ»), որը Ընկերության և Խմբի յուրաքանչյուր համախմբված կազմակերպության ֆունկցիոնալ և այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: Ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, եթե այլ բան նշված չէ:

4. Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՄ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար դեկլարությունից պահանջվում է կատարել մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամուտների և ծախսերի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն կարևոր դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն ունեն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված են Ծանոթագրություն 28(գ)(iii)՝ հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետների հետ կապված:

Իրական արժեքի չափում

Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մի շարք դրույթներ և բացահայտումներ պահանջում են ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի չափում:

Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափելիս Խումբը հնարավորության սահմաններում օգտագործում է դիտելի շուկայական տվյալները: Իրական արժեքները դասակարգվում են ըստ իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների՝ հիմք ընդունելով գնահատման մեթոդներում օգտագործված ելակետային տվյալները, ինչպես ներկայացված է ստորև:

- *1-ին մակարդակ.* նույնական ակտիվների կամ պարտավորությունների համար ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտվող):
- *2-րդ մակարդակ.* 1-ին մակարդակում ներառվող գնանշվող գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք ակտիվի կամ պարտավորության համար դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող):
- *3-րդ մակարդակ.* ակտիվի կամ պարտավորության ելակետային տվյալները, որոնք հիմնված չեն դիտելի շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ):

Եթե ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափելու համար օգտագործված ելակետային տվյալները կարող են դասակարգվել իրական արժեքի հիերարխիայի տարբեր մակարդակներում, ապա իրական արժեքի չափումն որպես մեկ ամբողջություն դասակարգվում է իրական արժեքի հիերարխիայի այն նույն մակարդակում, որտեղ դասակարգվում են ամենացածր մակարդակի տվյալները, որոնք նշանակալի են ամբողջ չափման համար:

Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև տեղափոխումները Խումբը ճանաչում է այն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, որի ընթացքում տեղի է ունեցել փոփոխությունը: Իրական արժեքի չափման ժամանակ կատարվող ենթադրությունների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 24-ում՝ «Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում»:

5. Հասույթ

(ա) Հասույթի ուղղություններ

Խումբը հասույթը հիմնականում ստանում է ամրանների և մետաղական գնդերի վաճառքից:

հազ. դրամ	2024թ.	2023թ.
Ապրանքների վաճառք	22,486,078	30,927,254
Հասույթ մատուցված ծառայություններից	-	12,751
Ընդամենը հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից	22,486,078	30,940,005

(բ) Հաճախորդների պայմանագրերից հասույթի մանրամասնեցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթը ներկայացված է ըստ հիմնական աշխարհագրական շուկաների, հիմնական արտադրատեսակների և հասույթի ճանաչման ժամկետների 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

31 դեկտեմբերի 2024թ.	Հանքարդյունա- բերական ընկերություններ	Ծինարարական ընկերություններ	Այլ ոլորտների ընկերություններ	Ընդամենը
հազ. դրամ				
Հիմնական աշխարհագրական շուկաներ				
Հայաստանի Հանրապետություն	1,411,807	20,866,400	207,871	22,486,078
	1,411,807	20,866,400	207,871	22,486,078
Հիմնական արտադրատեսակներ/ ծառայություններ				
Ամրաններ	-	20,866,054	26,725	20,892,779
Մետաղական գնդեր	1,411,807	346	-	1,412,153
Նախապատրաստվածքներ	-	-	181,146	181,146
	1,411,807	20,866,400	207,871	22,486,078
Հասույթի ճանաչման ժամկետներ				
Ժամանակի որոշակի պահին փոխանցված արտադրանք	1,411,807	20,866,400	207,871	22,486,078
Հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից	1,411,807	20,866,400	207,871	22,486,078

Ստորև բերվող աղյուսակներում հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթը ներկայացված է ըստ հիմնական աշխարհագրական շուկաների, հիմնական արտադրատեսակների/ծառայությունների և հասույթի ճանաչման ժամկետների 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

31 դեկտեմբերի 2023թ.	Հանքարդյունա- բերական ընկերություններ	Ծինարարական ընկերություններ	Այլ ոլորտների ընկերություններ	Ընդամենը
հազ. դրամ				
Հիմնական աշխարհագրական շուկաներ				
Հայաստանի Հանրապետություն	2,441,085	28,328,412	163,582	30,933,079
Արտասահմանում Վրաստան	-	-	6,926	6,926
	2,441,085	28,328,412	170,508	30,940,005
Հիմնական արտադրատեսակներ/ ծառայություններ				
Ամրաններ	-	28,316,534	11,810	28,328,344
Մետաղական գնդեր	2,441,085	-	13,386	2,454,471
Նախապատրաստվածքներ	-	-	144,439	144,439
Փոխադրման ծառայություններ	-	11,878	873	12,751
	2,441,085	28,328,412	170,508	30,940,005
Հասույթի ճանաչման ժամկետներ				
Ժամանակի որոշակի պահին փոխանցված արտադրանք	2,441,085	28,316,534	169,635	30,927,254
Ժամանակի ընթացքում փոխանցված ծառայություններ	-	11,878	873	12,751
Հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից	2,441,085	28,328,412	170,508	30,940,005

(գ) Պայմանագրերի գծով մնացորդներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքերի վերաբերյալ:

հազ. դրամ	Ծնթգ.	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
«Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքերի» կազմում ներառված դեբիտորական պարտքեր	16	6,723,710	6,851,752

Պայմանագրի գծով պարտավորությունները վերաբերում են հաճախորդներից ստացված կանխավճարներին: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը չի ունեցել պայմանագրի գծով պարտավորություններ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդպիսի պարտավորություններ չեն եղել):

(դ) Կատարման պարտականություններ և հասույթի ճանաչման քաղաքականություն

Հասույթը չափվում է հաճախորդի հետ պայմանագրում սահմանված հատուցման հիման վրա: Խումբը ճանաչում է հասույթը, երբ հաճախորդին է փոխանցում ապրանքի կամ ծառայության նկատմամբ հսկողությունը:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդների հետ պայմանագրերի կատարման պարտականությունների բնույթի և կատարման ժամկետների, այդ թվում՝ վճարման նշանակալի պայմանների և հասույթի ճանաչման համապատասխան քաղաքականության վերաբերյալ:

Արտադրանքի/ ծառայության տեսակը	Կատարման պարտականությունների բնույթը և կատարման ժամկետները, ներառյալ՝ վճարման նշանակալի պայմանները	Հասույթի ճանաչման քաղաքականություն
Ամրանների, մետաղական գնդերի և նախապատրաստ- վածքների վաճառք	Հաճախորդներն ապրանքների նկատմամբ հսկողությունը ձեռք են բերում, երբ ապրանքներն առաքվում են նշված վայր կամ ուղարկվում են Խմբի պահեստից՝ առքուվաճառքի պայմանագրերի համաձայն: Հաշիվները դուրս են գրվում ժամանակի որոշակի պահին: Հաշիվները սովորաբար ենթակա են վճարման երկու ամսվա ընթացքում: Ապրանքների համար գեղջեր, կուտակային միավորներ կամ գումարի վերադարձ չեն առաջարկվում:	Հասույթը ճանաչվում է, երբ ապրանքներն առաքվում են նշված վայր կամ ուղարկվում են նշված վայրից՝ պայմանագրի համաձայն:
Փոխադրման ծառայությունների մատուցում	Խումբը մատուցում է նաև հաճախորդներին վաճառված ապրանքների փոխադրման ծառայություններ: Հաշիվները սովորաբար ենթակա են վճարման երկու ամսվա ընթացքում:	Հասույթը ճանաչվում է ժամանակի ընթացքում՝ ծառայության մատուցմանը գույափես:

6. Վաճառքի ինքնարժեք

հազ. դրամ	2024թ.	2023թ.
Նյութեր	10,358,817	13,200,279
Կոմունալ ծառայություններ	2,910,532	3,815,497
Աշխատավարձ	1,952,826	2,187,795
Մաշվածություն	1,633,230	1,807,518
Այլ	189,394	117,180
	17,044,799	21,128,269

Ծախսերն ըստ բնույթի

հազ. դրամ	2024թ.	2023թ.
Պատրաստի և անավարտ արտադրանքի պաշարների փոփոխություններ	1,885,787	(1,433,787)
Նյութեր	9,211,560	14,093,851
Աշխատավարձ	2,162,161	2,793,388
Կոմունալ ծառայություններ	2,642,119	4,119,641
Մաշվածություն	1,653,293	1,969,516
Ապահովագրության և բանկային ծառայությունների վճարներ	103,573	137,253
Մասնագիտական ծառայություններ	48,484	64,730
Հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	19,317	17,016
Անվտանգության ծառայություն	7,200	7,200
Տրված կանխավճարների դուրսգրում	1,780	3,481
Այլ ծախսեր	257,751	298,636
	17,993,025	22,070,925

7. Այլ եկամուտ

հազ. դրամ	2024թ.	2023թ.
Գործառնական վարձակալություն	179,752	60,272
Ապահովագրական հատուցում	21,201	3,661
Ակցիզային հարկի վերադարձ	28,451	22,687
Կրեդիտորական պարտքերի դուրսգրում	7,013	171
Փոխադրման ծառայություններ	1,325	-
Այլ	50,955	9,524
	288,697	96,315

8. Վարչական ծախսեր

հազ. դրամ	2024թ.	2023թ.
Աշխատավարձ*	425,614	457,494
Ապահովագրության և բանկային ծառայությունների վճարներ	103,573	137,253
Գրասենյակային և կոմունալ ծառայություններ	53,933	45,860
Մաշվածություն	39,753	39,641
Մասնագիտական ծառայություններ	32,484	48,730
Հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	19,317	17,016
Աուդիտորական ծառայությունների արժեքը	16,000	16,000
Անվտանգության ծառայություն	7,200	7,200
Այլ	25,286	13,141
	723,160	782,335

* 2024թ-ին աշխատակիցների հատուցումների ընդհանուր գումարը կազմել է 2,760,604 հազար դրամ (2023թ-ին՝ 2,793,063 հազար դրամ):

9. Այլ ծախսեր

հազ. դրամ	2024թ.	2023թ.
Պարապուրդի ընթացքում հաշվարկված մաշվածություն*	161,193	-
Էլեկտրաէներգիայի փոխադրման ծառայությունների գծով ծախսեր	26,109	7,384
Ապրանքների դուրսգրում	17,828	18,351
Նվիրատվություններ	8,965	32,471
Տրված կանխավճարների դուրսգրում	1,780	3,481
Տույժեր և տուգանքներ	65	40
Արձակուրդի պահուստ	-	96,943
Այլ	9,126	1,652
	225,066	160,322

* Գործարանում տեղի ունեցած տեխնիկական վթարի պատճառով արտադրությունը մասամբ դադարեցվել էր 2024թ. ապրիլից մինչև օգոստոս: Պարապուրդի ընթացքում հաշվարկված համապատասխան մաշվածությունը հաշվառվել է այլ ծախսերում:

10. Զուտ ֆինանսական ծախսեր

հազ. դրամ	2024թ.	2023թ.
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով	127	672
Սուբսիդավորված վարկի տոկոսային եկամուտ	592,749	490,880
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ – տոկոսային եկամուտ	187,889	-
Զուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	154,026	-
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ – իրական արժեքի գույք փոփոխություն	36,594	-
Ֆինանսական եկամուտ	971,385	491,552
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ – տոկոսային ծախս	(3,111,129)	(2,910,576)
Տոկոսային ծախս վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով	(23,747)	-
Զուտ կորուստ փոխարժեքային տարբերություններից	-	(457,342)
Ֆինանսական ծախսեր	(3,134,876)	(3,367,918)
Շահույթում կամ վնասում ճանաչված գույք ֆինանսական ծախսեր	(2,163,491)	(2,876,366)

11. Շահութահարկ

(ա) Շահույթում կամ վնասում ճանաչված գումարներ

Խումբը շահութահարկը վճարում է հայկական ընկերությունների համար գործող 18% դրույքաչափով (2023թ-ին՝ 18%):

հազ. դրամ	2024թ.	2023թ.
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս		
Ընթացիկ տարի	359,294	891,408
	359,294	891,408
Հետաձգված հարկի գծով ծախս		
Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում	7,986	(88,691)
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	367,280	802,717

Հարկի արդյունավետ դրույքաչափի համադրում

	2024թ.		2023թ.	
	հազ. դրամ	%	հազ. դրամ	%
Շահույթը մինչև հարկումը	2,535,344	100%	6,087,838	100%
Շահութահարկ՝ հաշվարկված հարկի կիրառելի դրույքաչափով	456,362	18%	1,095,811	18%
Հարկային արտոնություն*	(153,078)	(6)%	(382,032)	(6)%
Զնվազեցվող ծախսեր/(չհարկվող եկամուտ)	63,996	3%	88,938	2%
	367,280	15%	802,717	13%

* ՀՀ կառավարության 2022թ. ապրիլի 15-ի N 498-Ա որոշմամբ Ընկերության համար նախատեսվել է հարկային արտոնությունների ծրագիր, համաձայն որի հաստատվել է Ընկերության բիզնես պլանը (պլան) և սկսած պլանի մեկնարկի ամսաթվից՝ 2022թ. ապրիլի 30-ից և դրան հաջորդող հինգ հարկային տարիների ընթացքում, պլանի շրջանակում ընդունված նոր աշխատակիցների աշխատավարձերը և դրանց հավասարեցված գումարները նվազեցվում են շահութահարկի գումարից 100%-ով, բայց ոչ ավելի քան Խմբի շահութահարկի 30%-ի չափով:

(բ) Ճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները վերագրելի են հետևյալ հոդվածներին՝

	Ակտիվներ		Պարտավորություններ		Զուտ	
	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
հազ. դրամ						
Հիմնական միջոցներ	-	-	3,780,231	3,776,342	3,780,231	3,776,342
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	-	-	6,587	-	6,587	-
Պաշարներ	-	-	13,007	37,023	13,007	37,023
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	(30,993)	(44,113)	-	-	(30,993)	(44,113)
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	(26,876)	(35,283)	-	-	(26,876)	(35,283)
Զուտ հարկային (ակտիվներ)/ պարտավորություններ	(57,869)	(79,396)	3,799,825	3,813,365	3,741,956	3,733,969

(գ) Հետաձգված հարկի մնացորդների փոփոխություններ

Հետաձգված հարկի մնացորդների բոլոր փոփոխությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

12. Հիմնական միջոցներ

հազ. դրամ	Շենքեր, շինություններ և կառույցներ	Մեքենաներ և սարքավորումներ	Փոխադրամիջոցներ	Այլ	Անավարտ շինարարություն	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	11,190,403	21,970,030	5,771,997	311,798	144,720	39,388,948
Ավելացումներ	701,223	1,966,573	214,334	139,946	4,236,719	7,258,795
Տեղափոխումներ	-	(914,671)	20,869	(550)	894,352	-
Օտարումներ	(1,000)	(867)	-	(9,800)	-	(11,667)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	11,890,626	23,021,065	6,007,200	441,394	5,275,791	46,636,076
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2024թ.	11,890,626	23,021,065	6,007,200	441,394	5,275,791	46,636,076
Ավելացումներ	431,254	1,008,711	409,435	407,994	3,220,534	5,477,928
Տեղափոխումներ	-	1,034,062	-	(309,481)	(724,581)	-
Օտարումներ	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	12,321,880	25,063,838	6,416,635	539,907	7,771,744	52,114,004
Մաշվածություն						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	(1,163,704)	(4,273,377)	(224,136)	(45,293)	-	(5,706,510)
Տարվա մաշվածություն	(308,702)	(1,305,957)	(337,702)	(30,959)	-	(1,983,320)
Օտարումներ	9	483	-	3,858	-	4,350
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	(1,472,397)	(5,578,851)	(561,838)	(72,394)	-	(7,685,480)
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2024թ.	(1,472,397)	(5,578,852)	(561,838)	(72,394)	-	(7,685,481)
Տարվա մաշվածություն	(339,324)	(1,106,331)	(364,551)	(40,336)	-	(1,850,542)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	(1,811,721)	(6,685,183)	(926,389)	(112,730)	-	(9,536,023)
Հաշվեկշռային արժեք						
Առ 1 հունվարի 2023թ.	10,026,699	17,696,653	5,547,861	266,505	144,720	33,682,438
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	10,418,229	17,442,214	5,445,362	369,000	5,275,791	38,950,596
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	10,510,159	18,378,655	5,490,246	427,177	7,771,744	42,577,981

1,594,567 հազար դրամ գումարով մաշվածության ծախսը (2023թ-ին՝ 1,929,875 հազար դրամ) հաշվառվել է վանառքի ինքնարժեքի կազմում, 39,753 հազար դրամ գումարով մաշվածության ծախսը (2023թ-ին՝ 17,409 հազար դրամ)՝ վարչական ծախսերի կազմում և 161,193 հազար դրամ գումարով մաշվածության ծախսը՝ այլ ծախսերի կազմում (2023թ-ին այլ ծախսերի կազմում մաշվածության ծախս չի հաշվառվել)։ 55,029 հազար դրամ գումարով մաշվածության ծախսը (2023թ-ին՝ 36,036 հազար դրամ) կապիտալացվել է։

Ապահովություն

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 24,398,902 հազար դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 24,746,080 հազար դրամ) հաշվեկշռային արժեքով հիմնական միջոցները գրավադրված են բանկային վարկի դիմաց (Ծանոթագրություն 19(ա))։

13. Ներդրումային գույք

(ա) Հաշվեկշռային արժեքի համադրում

հազ. դրամ	2024թ.	2023թ.
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,072,520	1,094,811
Տարվա մաշվածություն	(22,292)	(22,291)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,050,228	1,072,520

Ներդրումային գույքը վարձակալության է հանձնված կապակցված կողմին անորոշ ժամկետով:

Ներդրումային գույքի իրական արժեքը մոտավորապես համապատասխանում է վերջինիս հաշվեկշռային արժեքին:

(բ) Համախառն հաշվեկշռային արժեքի և կուտակված մաշվածություն

հազ. դրամ	2024թ.	2023թ.
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը առ 1 հունվարի	1,117,043	1,117,043
Կուտակված մաշվածություն	(66,815)	(44,523)
Հաշվեկշռային արժեքը առ 31 դեկտեմբերի	1,050,228	1,072,520

(բ) Իրական արժեքի չափում

(i) Իրական արժեքի հիերարխիա

Ղեկավարությունը չի ներգրավել արտաքին գնահատողի ներդրումային գույքի գնահատման համար 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Ղեկավարության գնահատմամբ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներդրումային գույքի իրական արժեքը մոտավորապես համապատասխանում է դրա հաշվեկշռային արժեքին:

Ներդրումային գույքի իրական արժեքը չափելու համար կիրառվել են ստորև ներկայացված գնահատման մեթոդը և նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալները:

- Ծուկայական համեմատական մոտեցում. Ծուկայական համեմատական մոտեցման համաձայն՝ գույքի իրական արժեքը գնահատվում է համադրելի գործարքների հիման վրա: Հիմնական ենթադրությունները վերաբերում են որպես համեմատական միավորներ օգտագործվող շենքերի վիճակին, որակին և գտնվելու վայրին: Ծուկայական համեմատական մոտեցումը հիմնված է փոխարինման սկզբունքի վրա, որի համաձայն պոտենցիալ գնորդը չի վճարի ավելի շատ գումար գույքի համար, քան այն գումարը, որով նա կարող է գնել համադրելի փոխարինող գույք:

Ստորև ներկայացված են մոտեցման նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալները, որոնք կիրառվել են 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին.

- Գտնվելու վայրը՝ -20%-ից +20%,
- Չափը՝ -30%-ից +25%,
- Ներքին/արտաքին վիճակը և վերանորոգումը՝ 70 հազար – 100 հազար դրամ մեկ քառ.մ. համար:

14. Վարձակալություն

(ա) Ընկերությունը՝ որպես վարձակալ

Ընկերությունը վարձակալում է շենք արևային վահանակների համակարգի համար: Դեկավարության գնահատմամբ վարձակալության պայմանագիրն ուժի մեջ կլինի մինչև 2040թ. դեկտեմբերի 31-ը, որը մոտավորապես համապատասխանում է արևային վահանակների օգտակար ծառայության ժամկետին:

(i) Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

հազ. դրամ	2024թ.	2023թ.
Տարեկան իրավունքի դրությամբ	-	-
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ավելացումներ	194,578	-
Տարվա մաշվածության գումար	(11,468)	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	183,110	-

(ii) Վարձակալության գծով պարտավորություններ

Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում. Վարձակալության գծով պարտավորություններ

հազ. դրամ	2024թ.	2023թ.
Մնացորդը առ 1 հունվարի	-	-
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Վարձակալության գծով պարտավորությունների դիմաց վճարումներ. հիմնական մաս	(3,853)	-
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	(3,853)	-
Վարձակալության գծով պարտավորությունների ավելացումներ	194,578	-
Տոկոսային ծախս	23,747	-
Վճարված տոկոսներ*	(23,747)	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	190,725	-

* Ժամանակաշրջանի ընթացքում վճարված վարձավճարները նախ վերաբերում են հաշվեգրված տոկոսներին: Եթե վարձավճարները գերազանցում են հաշվեգրված տոկոսները, վճարումների ավելցուկային գումարը վերաբերում է հիմնական մասին:

(iii) Ծախսերում կամ վնասումն ճանաչված գումարներ

հազ. դրամ	2024թ.	2023թ.
Վարձակալությունը՝ համաձայն ՖՀՄՍ 16		
Տոկոսային ծախս վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով	23,747	-
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների մաշվածություն	11,468	-

(iv) **Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունում նախատեսված գումարներ**

հազ. դրամ	2024թ.	2023թ.
Վարձակալության գծով պարտավորության հիմնական մասի դիմաց վճարումներ	3,853	-
Վարձակալության գծով պարտավորության տոկոսային մասի դիմաց վճարումներ	23,747	-
Ընդամենը դրամական միջոցների արտահոսք վարձակալության գծով	27,600	-

15. Պաշարներ

հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Հումք	6,869,257	7,788,777
Պահեստամասեր	1,132,783	772,467
Անավարտ արտադրություն	979,607	2,836,852
Պատրաստի արտադրանք	461,597	490,139
Վառելիք և սպառողական նյութեր	82,405	95,218
Հումքը ճանապարհին	111,326	206,520
Այլ	85,622	89,783
	9,722,597	12,279,756

16. Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր

հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Առևտրական դեբիտորական պարտքեր	6,723,710	6,851,752
Այլ դեբիտորական պարտքեր	29,110	22,321
Առևտրական դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման գծով պահուստ	(38,767)	(39,388)
Փոխառությունների և դեբիտորական պարտքերի դասում ներառված առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	6,714,053	6,834,685
Ստացվելիք հարկեր	16,923	183,407
Տրված կանխավճարներ	2,055,811	1,686,268
Ընդամենը առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	8,786,787	8,704,360

Պարտքային և արժույթային ռիսկերին Խմբի ենթարկվածության և առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքերի արժեզրկումից կորուստների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 24-ում:

17. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Կանխիկը դրամարկղում	23,443	14,548
Բանկային հաշիվների մնացորդներ	3,864,331	2,676,108
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում և դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունում	3,887,774	2,690,656

Ակնկալվող պարտքային կորստի չափման նպատակով դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների մնացորդները դասված են 1-ին փուլ: Ակնկալվող պարտքային կորստի պահուստն էական գումար չի կազմել 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Տոկոսադրույքային ռիսկին Խմբի ենթարկվածության վերաբերյալ տեղեկատվությունը և ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության վերլուծությունը ներկայացված են Ծանոթագրություն 24-ում:

18. Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Ոչ ընթացիկ		
Ba2 վարկանիշով հայկական բանկի կորպորատիվ պարտատոմսեր	2,039,067	-
	2,039,067	-

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող կորպորատիվ պարտքային արժեթղթերի համար գործում է 9.5% տոկոսադրույք (2023թ-ին այդպիսի արժեթղթեր չկային), և արժեթղթերը պահվում են առք ու վաճառքի նպատակով:

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների պարտքային որակը բացահայտելիս Խումբն օգտագործում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշները:

19. Կապիտալ և պահուստներ

(ա) Բաժնետիրական կապիտալ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հայտարարված, թողարկված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 62,923,840 սովորական բաժնետոմսից՝ 170 դրամ անվանական արժեքով (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 62,923,840 բաժնետոմսից՝ 155 դրամ անվանական արժեքով):

Բոլոր սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն ունեն հավասար իրավունքներ Խմբի մնացորդային ակտիվների նկատմամբ:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բաժնետոմսերի 98.7%-ը (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 98.7%) գրավադրված էր բանկային վարկի դիմաց (Ծանոթագրություն 21(ա)):

Բաժնետիրական կապիտալն ավելացել է չբաշխված շահույթից տեղի ունեցած տեղափոխման միջոցով: Բաժնետոմսերի քանակը չի փոխվել, փոխարենը բարձրացվել է սովորական բաժնետոմսերի անվանական արժեքը:

Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ստանալ ժամանակ առ ժամանակ հայտարարվող շահաբաժինները և քվեարկել Խմբի բաժնետերերի ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Շահաբաժիններ

Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ Խմբի բաշխման ենթակա պահուստները որոշվում են Խմբի ՖՀՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների համաձայն պատրաստված համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների տվյալների հիման վրա: 2024թ. ընթացքում շահաբաժիններ չեն հայտարարվել և չեն վճարվել (2023թ.-ին շահաբաժիններ չեն հայտարարվել և չեն վճարվել): 2024թ.-ին մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահաբաժինը կազմում էր զրո (2023թ.-ին՝ զրո):

(գ) Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը հաշվարկվել է սովորական բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող 2,168,064 հազար դրամ (2023թ.-ին՝ 5,285,121 հազար դրամ) շահույթի և շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թվի՝ 62,923,840 (2023թ.-ին՝ 62,923,840) հիման վրա: Խումբը չունի նոսրացնող պոտենցիալ սովորական բաժնետոմսեր:

20. Կապիտալի կառավարում

Խումբը չունի կապիտալի կառավարման ձևակերպված քաղաքականություն, սակայն դեկլարությունը ձգտում է ապահովել կապիտալի բավարար բազա՝ Խմբի գործառնական և ռազմավարական պահանջները բավարարելու և շուկայի մասնակիցների վստահությունը պահպանելու համար, որն իրագործվում է դրամական միջոցների արդյունավետ կառավարման, Խմբի հասույթի և շահույթի շարունակական հսկողության, Խմբի գործառնական գործունեությունից ստացվող դրամական հոսքերի հաշվին հիմնականում ֆինանսավորվող երկարաժամկետ ներդրումային ծրագրերի և վարկերի ու փոխառությունների միջոցով: Ձեռնարկելով այս քայլերը Խումբը նպատակ ունի կայունացնել շահույթի աճը:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում կապիտալի կառավարման նկատմամբ կիրառվող Խմբի մոտեցումը չի փոխվել:

Խմբի կապիտալի նկատմամբ կիրառելի չեն արտաքին մարմինների պահանջներ:

21. Վարկեր և փոխառություններ

Այս ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն ամորտիզացված արժեքով չափող Խմբի տոկոսակիր վարկերի և փոխառությունների պայմանագրային պայմանների վերաբերյալ: Տոկոսադրույքի, արժույթային և իրացվելիության ռիսկերին Խմբի ենթարկվածության վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 24-ում:

հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		
Գրավով ապահովված բանկային վարկեր	4,441,555	6,425,763
	4,441,555	6,425,763
Ընթացիկ պարտավորություններ		
	4,612,295	2,151,081
	4,612,295	2,151,081
Ընդամենը տոկոսակիր պարտավորություններ	9,053,850	8,576,844

(ա) Պայմանները և մարման ժամանակացույցը

Ստորև ներկայացված են վարկերի և փոխառությունների պայմանները:

հազ. դրամ	Արժույթ	Անվանական տոկոսադրույք*	Մարման տարի	31 դեկտեմբերի 2024թ.		31 դեկտեմբերի 2023թ.	
				Անվանակ. արժեք	Հաշվեկշռ. արժեք	Անվանակ. արժեք	Հաշվեկշռ. արժեք
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	7.00%	2025	485,124	485,124	607,714	607,714
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ՀՀ դրամ	12.00%	2025	1,719,177	1,719,177	2,222,351	2,222,351
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ՀՀ դրամ	12.00%	2025	341,932	341,932	442,010	442,010
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	7.25%	2025	474,329	474,329	625,892	625,892
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	7.25%	2029	3,086,305	3,086,305	3,709,638	3,709,638
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ՀՀ դրամ	12.75%	2027	735,627	735,627	969,239	969,239
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ՀՀ դրամ	11.00%	2027	854,080	854,080	-	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ՀՀ դրամ	12.50%	2027	601,630	601,630	-	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	8.00%	2027	755,646	755,646	-	-
Ընդամենը տոկոսակիր պարտավորություններ				9,053,850	9,053,850	8,576,844	8,576,844

* Գրավով ապահովված բանկային վարկերի անվանական տոկոսադրույքները մոտավորապես համապատասխանում են շուկայական տոկոսադրույքներին:

Բանկային վարկերի դիմաց գրավադրված են.

- 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 24,398,902 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով հիմնական միջոցները (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 24,746,080 հազար դրամ) (տես Ծանոթագրություն 12),
- 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բաժնետոմսերի 98.7%-ը (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 98.7%) (տես Ծանոթագրություն 19(ա)):

(բ) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

հազ. դրամ	Պարտավորություններ	
	Վարկեր և փոխառություններ	
	2024թ.	2023թ.
Մնացորդը առ 1 հունվարի	8,576,844	6,461,822
Փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված		
Մուտքեր վարկերից և փոխառություններից	9,568,897	4,103,353
Վարկերի և փոխառությունների մարում	(8,999,357)	(2,125,585)
Ընդամենը փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված	569,540	1,977,768
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքներ	(92,140)	132,737
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	887,166	698,547
Վճարված տոկոսներ (դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից)	(294,811)	(203,150)
Մուբսիդավորված վարկի տոկոս	(592,749)	(490,880)
Ընդամենը պարտավորությունների հետ կապված այլ փոփոխություններ	(394)	4,517
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	9,053,850	8,576,844

22. Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր

հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր	800,821	969,697
Աշխատավարձ	183,007	182,381
Ընդամենը ֆինանսական կրեդիտորական պարտքեր ընթացիկ առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքերի կազմում	983,828	1,152,078
Վճարվելիք այլ հարկեր	419,067	113,977
Արձակուրդի պահուստ	149,312	196,015
Ստացված կանխավճարներ	84,000	-
Ընդամենը առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	1,636,207	1,462,070

Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքերի հետ կապված արժույթային և իրացվելիության ռիսկերին Խմբի ենթարկվածության վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 24-ում:

23. Թողարկված պարտատոմսեր

հազ. դրամ	Արժույթ	Անվանական տոկոսադրույք	Մարման ամսաթիվ	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Թողարկված ՀՀ պարտատոմսեր	ՀՀ դրամ	12%	11.06.2031	1,562,205	15,101,678
Թողարկված ՀՀ պարտատոմսեր	ԱՄՆ դոլար	7%	11.06.2031	454,051	6,095,139
Թողարկված ՀՀ պարտատոմսեր	ՀՀ դրամ	12%	16.09.2034	15,070,034	-
Թողարկված ՀՀ պարտատոմսեր	ԱՄՆ դոլար	8%	16.09.2034	5,966,734	-
				23,053,024	21,196,817

2021թ. հունիսի 11-ին Խումբը թողարկել և տեղաբաշխել էր ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով արտահայտված պարտքային արժեթղթեր՝ համապատասխանաբար 15,000 միլիոն ՀՀ դրամ և 15 միլիոն ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով: 2024թ. ընթացքում 13,448 միլիոն ՀՀ դրամ և 14.9 միլիոն ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով պարտատոմսերը վաղաժամ մարվել են:

2024թ. սեպտեմբերի 16-ին Խումբը թողարկել և տեղաբաշխել էր ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով արտահայտված պարտքային արժեթղթեր՝ համապատասխանաբար 15,000 միլիոն ՀՀ դրամ և 15 միլիոն ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով: ՀՀ դրամով արտահայտված պարտքային արժեթղթերի մոտ 78%-ը (2023թ-ին՝ 63%) և ԱՄՆ դոլարով արտահայտված պարտքային արժեթղթերի 16%-ը (2023թ-ին՝ 92%) պահվում են բաժնետերերի, համատեղ հսկողության ներքո գտնվող և բաժնետերերի հետ կապակցված կազմակերպությունների կողմից: 2024թ. ընթացքում դուստր ընկերությունը պարտատոմսեր չի վաճառել (2023թ-ին դուստր ընկերությունը պարտատոմսեր չէր վաճառել):

Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

հազ. դրամ	2024թ.	2023թ.
Մնացորդը առ 1 հունվարի	21,196,817	21,027,856
Փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված		
Մուտքեր թողարկված պարտատոմսերի վաճառքից	20,919,600	-
Թողարկված պարտատոմսերի մարում	(18,865,362)	-
Ընդամենը փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված	2,054,238	-
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքներ	(111,180)	167,289
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	2,223,212	2,212,029
Վճարված տոկոսներ	(1,913,660)	(2,210,357)
Այլ փոփոխություն*	(396,403)	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	23,053,024	21,196,817

* Խումբն ուներ բաժնետերերին վճարվելիք՝ նախկինում թողարկված պարտատոմսերի հաշվեգրված և չվճարված տոկոսներ: Տարվա ընթացքում բաժնետերերը զիջել են տոկոսագումարները, և Խումբը զիջված գումարները ճանաչել է որպես ներդրում սեփական կապիտալում:

24. Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում

(ա) Հաշվապահական հաշվառման դասակարգումներ և ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Բոլոր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատված իրական արժեքը մոտավորապես համապատասխանում է վերջիններիս հաշվեկշռային արժեքին:

(բ) Իրական արժեքի չափում

Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Տեսակը	Գնահատման մեթոդը	Նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալները
Վարկեր և փոխառություններ Այլ ֆինանսական պարտավորություններ*	Չեղյված դրամական հոսքերի մեթոդ	Կիրառելի չեն
	Չեղյված դրամական հոսքերի մեթոդ	Կիրառելի չեն

* Այլ ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են գրավով ապահովված բանկային վարկերը, թողարկված պարտատոմսերը և առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքերը:

(գ) Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Ֆինանսական գործիքներն օգտագործելիս Խումբը ենթարկվում է հետևյալ ռիսկերին.

- պարտքային ռիսկ (տես Ծանոթագրություն 24(գ)(ii)),
- իրացվելիության ռիսկ (տես Ծանոթագրություն 24(գ)(iii)),
- շուկայական ռիսկ (տես Ծանոթագրություն 24(գ)(iv)):

(i) Ռիսկերի կառավարման հիմունքներ

Ղեկավարությունը պատասխանատու է Խմբի ռիսկերի կառավարման համակարգի կազմակերպման և հսկողության համար:

Խմբի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել և վերլուծել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Խումբը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողության մեխանիզմներ, ինչպես նաև հսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների և Խմբի գործունեության փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով: Դասընթացների և կառավարման ստանդարտների և ընթացակարգերի միջոցով Խումբը նպատակ ունի ստեղծել հսկողության կանոնակարգված և գործող համակարգ, որտեղ բոլոր աշխատակիցները հստակ պատկերացում ունեն իրենց դերերի և պարտականությունների մասին:

(ii) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական կորուստ կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Պարտքային ռիսկն առաջանում է հիմնականում հաճախորդներից ստացվելիք դեբիտորական պարտքերի հետ կապված:

Ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը ներկայացնում է առավելագույն ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին:

հազ. դրամ	Ծնթգ.	Հաշվեկշռային արժեք	
		2024թ.	2023թ.
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	16	6,714,053	6,834,685
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	17	3,864,331	2,676,108
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	18	2,039,067	-
		12,617,451	9,510,793

Առևտրական դեբիտորական պարտքեր

Պարտքային ռիսկին Խմբի ենթարկվածությունը հիմնականում կախված է յուրաքանչյուր հաճախորդի բնութագրերից: Այնուամենայնիվ, ղեկավարությունը դիտարկում է նաև այն գործոնները, որոնք կարող են ազդեցություն ունենալ իր հաճախորդների բազայի պարտքային ռիսկի վրա, այդ թվում՝ այն ոլորտին և երկրին բնորոշ պարտագանգման ռիսկը, որտեղ իրենց գործունեությունն են իրականացնում հաճախորդները: Հասույթի կենտրոնացման մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 5-ում:

Խմբում չի գործում հաճախորդների հետ կապված պարտքային ռիսկի հարցերը կարգավորող հատուկ քաղաքականություն, այնուամենայնիվ, Խմբի հասույթի մոտ 99%-ը վերագրելի է երեք խոշոր հաճախորդների հետ իրականացվող վաճառքի գործարքներին, որոնցից մեկը կապակցված կողմ է (2023թ-ին՝ երեք հաճախորդների հետ իրականացվող վաճառքի գործարքներին, որոնցից մեկը կապակցված կողմ էր): Այս հաճախորդներից ոչ մեկի պարտքերի մնացորդները դուրս գրված չեն կամ պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Խմբի հաճախորդների ավելի քան 90%-ը Խմբի հետ համագործակցում է ավելի քան չորս տարի:

Առևտրական դեբիտորական պարտքերի հետ կապված պարտքային ռիսկին իր ենթարկվածությունը սահմանափակելու համար Խումբը հաճախորդների համար վճարման առավելագույն ժամկետ է սահմանել մինչև երկու ամիսը:

Խումբը չի պահանջում գրավ առևտրական դեբիտորական պարտքերի համար:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի ամենախոշոր հաճախորդի (մեծածախ առևտրով զբաղվող տեղական ընկերություն, որի վարկանիշը ղեկավարության գնահատմամբ մոտավորապես համապատասխանում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության B3 վարկանիշին՝ հիմք ընդունելով այդ ընկերություն գործունեության երկրի վարկանիշը) դեբիտորական պարտքերի հաշվեկշռային արժեքը կազմում էր 6,437,416 հազար դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 6,523,206 հազար դրամ):

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատում հաճախորդների համար

Խումբը պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքին տալիս է պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ այն տվյալների հիման վրա, որոնք օգտագործվում են կորստի ռիսկը կանխատեսելու համար (որոնք ներառում են, սակայն չեն սահմանափակվում հետևյալով՝ արտաքին վարկանիշեր, աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվություններ, կառավարչական հաշվետվություններ, դրամական հոսքերի կանխատեսումներ և հաճախորդների մասին մամուլում հրապարակված տեղեկատվություն), և կիրառելով պարտքային որակի վերաբերյալ փորձագետների դատողությունները: Պարտքային ռիսկի վարկանիշները սահմանվում են որակական և քանակական գործոնների հիման վրա, որոնք վկայում են պարտագանգման ռիսկի մասին և համընկնում են այնպիսի գործակալությունների արտաքին վարկանիշների հետ ինչպիսին «Moody's Investor Services»-ն է: Առևտրական դեբիտորական պարտքերի գծով կորստի պահուստները միշտ չափվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պարտքային ռիսկին ենթարկվածության, առևտրական դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների և հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով ակտիվների վերաբերյալ:

31 դեկտեմբերի 2024թ. հազ. դրամ	Կորստի միջին կշռված մակարդակ	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Արժեզրկումից կորուստների գծով պահուստ	Պարտքային առումով արժեզրկված
Առևտրական դեբիտորական պարտքեր և պայմանագրի գծով ակտիվներ				
Ցածր ռիսկ	0.6%	6,723,710	(38,767)	Ոչ
		6,723,710	(38,767)	

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պարտքային ռիսկին ենթարկվածության, առևտրական դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների և հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով ակտիվների վերաբերյալ:

31 դեկտեմբերի 2023թ. հազ. դրամ	Կորստի միջին կշռված մակարդակ	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Արժեզրկումից կորուստների գծով պահուստ	Պարտքային առումով արժեզրկված
Առևտրական դեբիտորական պարտքեր և պայմանագրի գծով ակտիվներ				
Ցածր ռիսկ	0.6%	6,851,752	(39,388)	Ոչ
		6,851,752	(39,388)	

Խումբը ցածր ռիսկը սահմանում է հետևյալ կերպ.

Ցածր ռիսկ. հաճախորդը մոտ ապագայում ունի պայմանագրային դրամական հոսքերի պարտականությունները կատարելու կայուն հնարավորություն, իսկ ավելի երկար ժամկետում տնտեսական և առևտրային պայմանների անբարենպաստ փոփոխությունները քիչ հավանական է, որ նվազեցնեն պայմանագրային դրամական հոսքերի պարտականությունները կատարելու հաճախորդի կարողությունը:

Առևտրական դեբիտորական պարտքերի և պայմանագրի գծով ակտիվների արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխություններ

Ստորև ներկայացված են առևտրական դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխությունները տարվա ընթացքում:

հազ. դրամ	2024թ.	2023թ.
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(39,388)	(52,571)
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	621	13,183
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(38,767)	(39,388)

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբն ուներ 3,864,331 հազար դրամ գումարով բանկային հաշիվների մնացորդներ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 2,676,108 հազար դրամ), որն իրենից ներկայացնում է առավելագույն ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին այդ ակտիվների հետ կապված:

Բանկային հաշիվների մնացորդները (ընթացիկ հաշիվները) պահվում են «Moody's» վարկանիշային գործակալության Ba3 վարկանիշով խոշոր հայկական բանկերում, և Խումբը չի ակնկալում, որ բանկերը չեն կատարի իրենց պարտականությունները:

Խմբի գնահատմամբ բանկերում պահվող ընթացիկ հաշիվների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվել հիմնականում վերջիններիս կարճաժամկետայնության պատճառով:

Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Խումբն ունի «Moody's» վարկանիշային գործակալության Ba3 վարկանիշով խոշոր հայկական բանկերի կողմից թողարկված իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, և Խումբը չի ակնկալում, որ բանկերը չեն կատարի իրենց պարտականությունները:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբն ուներ 2,039,067 հազար դրամ մնացորդով իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբն այդպիսի ակտիվներ չուներ), որն իրենից ներկայացնում է առավելագույն ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին այդ ակտիվների հետ կապված:

Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով պահանջները որպես կանոն գրավով ապահովված չեն:

(iii) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Խումբը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման հարցում Խմբի մոտեցումն է ապահովել, որքանով հնարավոր է, բավարար իրացվելիություն սովորական և արտասովոր պայմաններում պարտավորությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար՝ առանց անընդունելի կորուստներ կրելու կամ Խմբի համբավը վտանգելու:

Ենթարկվածությունն իրացվելիության ռիսկին

Ստորև ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների մինչև պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետները մնացած ժամանակահատվածները 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Ներկայացված են ընդհանուր և չզեղչված գումարները, որոնք ներառում են գնահատված տոկոսային վճարումները և չեն ներառում հաշվանցման պայմանագրերի ազդեցությունը:

31 դեկտեմբերի 2024թ.

հազ. դրամ	Հաշվեկշռային արժեք	Ընդամենը	Ցպահանջ	Մինչև 2 ամիս	2-12 ամիս	1-2 տարի	2-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի
Ֆինանսական պարտավորություններ								
Գրավով ապահովված բանկային վարկեր	9,053,850	10,281,058	-	657,591	4,706,499	1,929,706	2,987,262	-
Թողարկված պարտատոմսեր	23,053,024	46,543,060	-	319,130	2,076,614	2,501,532	7,511,450	34,134,334
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	983,828	983,828	-	983,828	-	-	-	-
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	190,725	469,200	-	4,600	20,700	27,600	82,800	333,500
	33,281,427	58,277,146	-	1,965,149	6,803,813	4,458,838	10,581,512	34,467,834

31 դեկտեմբերի 2023թ.

հազ. դրամ	Հաշվեկշռային արժեք	Ընդամենը	Ցպահանջ	Մինչև 2 ամիս	2-12 ամիս	1-2 տարի	2-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի
Ֆինանսական պարտավորություններ								
Գրավով ապահովված բանկային վարկեր	8,576,844	10,139,424	-	380,021	2,443,759	3,960,775	2,882,631	472,237
Թողարկված պարտատոմսեր	21,196,817	37,768,715	-	377,950	1,853,175	2,225,030	6,681,184	26,631,376
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	1,152,078	1,152,078	-	1,152,078	-	-	-	-
	30,925,739	49,060,217	-	1,910,049	4,296,934	6,185,805	9,563,815	27,103,613

Զի ակնկալվում, որ մարման ժամկետների վերլուծությունում ներառված դրամական հոսքերը կարող են առաջանալ նշվածից նշանակալիորեն ավելի վաղ կամ նշվածներից նշանակալիորեն տարբեր գումարներով:

(iv) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը Խմբի եկամտի կամ ֆինանսական գործիքների արժեքի տատանման ռիսկն է շուկայական գների, օրինակ՝ արտարժույթի փոխարժեքների, տոկոսադրույքների և բաժնետոմսերի գների փոփոխությունների հետևանքով: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց օպտիմալ եկամտաբերություն:

Արժույթային ռիսկ

Խումբը ենթարկվում է արժույթային ռիսկին այնքանով, որքանով արժույթը, որով արտահայտված են վաճառքի ու գնումների գործառնությունները և փոխառությունները, չի համապատասխանում Խմբի ֆունկցիոնալ արժույթին: Այդ գործառնություններն հիմնականում իրականացվում են ԱՄՆ դոլարով:

Ենթարկվածությունն արժույթային ռիսկին

Ստորև ներկայացված է Խմբի ենթարկվածությունն արժույթային ռիսկին:

հազ. դրամ	ԱՄՆ դոլարով արտահայտված 31 դեկտեմբերի 2024թ.	ԱՄՆ դոլարով արտահայտված 31 դեկտեմբերի 2023թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	553,693	409,276
Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր	289,981	(498,256)
Վարկեր և փոխառություններ	(4,801,404)	(4,940,615)
Թողարկված պարտատոմսեր	(6,420,785)	(6,095,722)
Զուտ ենթարկվածություն	(10,378,515)	(11,125,317)

Տարվա ընթացքում կիրառվել են արտարժույթի հետևյալ փոխարժեքները.

<< դրամով	Միջին փոխարժեք 2024թ.	Միջին փոխարժեք 2023թ.	Սփոթ փոխարժեքը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ	
			31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
1 ԱՄՆ դոլար	392.66	392.54	396.56	404.79

Զգայնության վերլուծություն

Ստորև ներկայացված դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ << դրամի փոխարժեքի ողջամտորեն հնարավոր աճը (նվազումը) այլ արտարժույթների նկատմամբ կազդեր արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական գործիքների չափման վրա և մինչև հարկումը շահույթի կամ վնասի վրա ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացնելիս ենթադրվում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ, և հաշվի չի առնվում կանխատեսվող վաճառքների և գնումների ազդեցությունը:

հազ. դրամ	Աճ	Նվազում
	Շահույթ կամ վնաս	Շահույթ կամ վնաս
31 դեկտեմբերի 2024թ.		
<< դրամի փոխարժեքի 10% փոփոխություն ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ	1,037,852	(1,037,852)
31 դեկտեմբերի 2023թ.		
<< դրամի փոխարժեքի 10% փոփոխություն ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ	1,112,532	(1,112,532)

Տոկոսադրույքային ռիսկ

Տոկոսադրույքների փոփոխություններն ազդեցություն են ունենում հիմնականում վարկերի և փոխառությունների վրա՝ փոխելով կամ դրանց իրական արժեքը (հաստատուն տոկոսադրույքով պարտք) կամ ապագա դրամական հոսքերը (փոփոխուն տոկոսադրույքով պարտք): Ղեկավարությունը չի կիրառում հաստատուն կամ փոփոխուն տոկոսադրույքների նկատմամբ Խմբի ենթարկվածությունը որոշող ձևակերպված քաղաքականություն: Այնուամենայնիվ, նոր վարկերի կամ փոխառությունների դեպքում ղեկավարությունը հիմնվում է իր դատողությունների վրա որոշելու համար, թե որ տոկոսադրույքը՝ հաստատունը, թե փոփոխունը, ավելի բարենպաստ կլինի Խմբի համար մինչև մարման ժամկետն ակնկալվող ժամանակահատվածի ընթացքում:

Ենթարկվածությունը տոկոսադրույքային ռիսկին

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Խմբի տոկոսակիր ֆինանսական գործիքների տոկոսադրույքների կառուցվածքը հետևյալն էր.

հազ. դրամ	Հաշվեկշռային արժեք	
	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Հաստատուն տոկոսադրույքով գործիքներ		
Ֆինանսական պարտավորություններ	32,106,874	29,773,661
	32,106,874	29,773,661

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաստատուն տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են 23,053,024 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաստատուն տոկոսադրույքով թողարկված պարտատոմսերը և 9,053,850 հազար դրամ գումարով գրավով ապահովված բանկային վարկերը (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 21,196,817 հազար դրամ ընդհանուր գումարով թողարկված պարտատոմսեր և 8,576,844 հազար դրամ գումարով գրավով ապահովված բանկային վարկեր):

Իրական արժեքի գգայնության վերլուծություն հաստատուն տոկոսադրույքով գործիքների համար

Խումբը չի հաշվառում հաստատուն տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքները որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող: Ուստի, հաշվետու ամսաթվի դրությամբ տոկոսադրույքների փոփոխությունն ազդեցություն չէր ունենա շահույթի կամ վնասի կամ սեփական կապիտալի վրա:

25. Պայմանական դեպքեր

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրական ծառայությունների ոլորտը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են այլ երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Խումբն ամբողջությամբ չի ապահովագրել իր հիմնական միջոցները և սարքավորումները, այն ապահովագրված չէ նաև գործունեության ընդհատումից կամ երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորություններից, որոնք կարող են առաջանալ գույքին կամ շրջակա միջավայրին վնաս հասցնելուց՝ Խմբի տարածքում տեղի ունեցած պատահարների կամ վերջինիս գործունեության հետևանքով: Քանի դեռ Խումբը չունի համապատասխան ապահովագրական ծածկույթ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է նշանակալի անբարենպաստ ազդեցություն ունենալ Խմբի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

(բ) Դատական վարույթներ

Ղեկավարությունը գտնում է, որ Խումբը ներգրավված չէ այնպիսի դատական վարույթներում կամ այլ հայցերում, որոնք կարող են էական ազդեցություն ունենալ Խմբի գործունեության արդյունքների կամ ֆինանսական վիճակի վրա:

(գ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

2020թ. հունվարի 1-ից Հայաստանի Հանրապետությունում գործում է տրանսֆերային գնագոյացման օրենսդրությունը: Օրենսդրությունը գործում է 2020թ. և հաջորդ տարիների համար: Տրանսֆերային գնագոյացման տեղական կանոնները համամասն են ՏՀԶԿ-ի ուղեցույցներին, սակայն որոշակի հանգամանքներում առկա է անորոշություն հարկային օրենսդրության գործնական կիրառման հետ կապված:

Տրանսֆերային գնագոյացման կանոնները պարտադրում են հարկ վճարողներին պատրաստել տրանսֆերային գնագոյացման փաստաթղթեր վերահսկվող գործարքների համար, սահմանում են լրացուցիչ հարկերի և տուկոսների հաշվեգրման հիմքեր և մեխանիզմներ, եթե վերահսկվող գործարքների գները տարբերվում են շուկայական գներից:

Տրանսֆերային գնագոյացման կանոնները կիրառելի են ստորև ներկայացված գործարքների նկատմամբ, եթե վերահսկվող գործարքի հանրագումարը գերազանցում է 200 միլիոն դրամը հարկային տարում:

- միջպետական գործարքներ կապակցված կողմերի միջև,
- միջպետական գործարքներ օֆշորային գոտիներում գրանցված ընկերությունների հետ՝ անկախ վերջիններիս կապակցված կողմ լինելու հանգամանքից,
- կապակցված կողմերի միջև երկրի ներսում իրականացվող որոշ գործարքներ, որոնք սահմանված են ՀՀ հարկային օրենսգրքով:

Քանի որ հարկային մարմինները և դատարանները չունեն տրանսֆերային գնագոյացման կանոնների կիրառման փորձ, դժվար է կանխատեսել տրանսֆերային գնագոյացման նոր կանոնների ազդեցությունն այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Վերը նշված հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել զարգացած երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համարժեքորեն է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

26. Կապակցված կողմեր

(ա) Մայր կազմակերպություն և վերջնական հսկող կողմ

Ընկերության հիմնական բաժնետերերն են՝ «Մորակո Հոլդինգ Լիմիթիդ» ընկերությունը (49.35%), Միխայիլ Հարությունյանը (16.53%), Տիգրան Հարությունյանը (16.53%) և Վահան Հարությունյանը (16.30%): «Մորակո Հոլդինգ Լիմիթիդ» ընկերությունը չի հրապարակում ֆինանսական հաշվետվությունները:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի վերջնական հսկող անձն է Միխայիլ Հարությունյանը:

(բ) Գործարքներ առանցքային ղեկավար անձնակազմի հետ

(i) Առանցքային ղեկավար անձնակազմի վարձատրությունը

Տարվա ընթացքում առանցքային ղեկավար անձնակազմը ստացել է ստորև ներկայացված վարձատրությունը, որը ներառված է աշխատակիցների հատուցումների գծով ծախսերում (տես Ծանոթագրություն 8):

հազ. դրամ	2024թ.	2023թ.
Աշխատավարձ և պարգևավճարներ	211,017	230,788

(ii) Գործարքներ առանցքային ղեկավար անձնակազմի հետ

Ստորև ներկայացված են առանցքային ղեկավար անձնակազմի և այն կազմակերպությունների հետ գործարքների ընդհանուր գումարները և մնացորդները, որոնց նկատմամբ առանցքային ղեկավար անձնակազմն ունի հսկողություն կամ նշանակալի ազդեցություն:

հազ. դրամ	Գործարքի գումարը ղեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար		Մնացորդը առ 31 ղեկտեմբերի	
	2024թ.	2023թ.	2024թ.	2023թ.
Փոխադրամիջոցների վարձակալություն	-	600	-	600

(գ) Այլ գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

հազ. դրամ	Գործարքի գումարը ղեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար		Մնացորդը առ 31 ղեկտեմբերի	
	2024թ.	2023թ.	2024թ.	2023թ.
Ապրանքների և ծառայությունների վաճառք				
Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող և բաժնետերերի հետ կապակցված կազմակերպություններ	20,866,054	28,326,184	6,428,260	6,534,090
Ապրանքների և ծառայությունների գնում				
Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող և բաժնետերերի հետ կապակցված կազմակերպություններ	(1,743,371)	(2,777,570)	1,238,185	1,259,426
Թողարկված պարտատոմսեր				
Բաժնետերեր	(8,813,376)	-	(3,016,644)	(15,123,070)
Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող և բաժնետերերի հետ կապակցված կազմակերպություններ	1,172,699	-	(856,810)	(292,180)

Կապակցված կողմերի և բաժնետերերի հետ գործարքների բոլոր մնացորդները (բացառությամբ թողարկված պարտատոմսերի) ենթակա են մարման կանխիկով՝ հաշվետու ամսաթվից հետ վեց ամսվա ընթացքում: Գործարքների մնացորդները գրավով ապահովված չեն: Ընթացիկ կամ նախորդ տարում չեն ճանաչվել անհուսալի կամ կասկածելի պարտքերի գծով ծախսեր կապակցված կողմերի պարտքերի հետ կապված:

2024թ. ղեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար թողարկված պարտատոմսերի գծով տոկոսային ծախսը կազմում է 1,621,041 հազար դրամ (2023թ-ին՝ 1,543,263 հազար դրամ):

27. Չափման հիմունքներ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով:

28. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասեր

Ստանդարտների մի շարք փոփոխություններ գործում են 2024թ. հունվարի 1-ից, որոնք սակայն նշանակալի ազդեցություն չունեն Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: Խումբը հետևողականորեն կիրառվել է ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունն այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար, եթե այլ բան նշված չէ:

(ա) Հասույթ

Հաճախորդների հետ պայմանագրերին վերաբերող Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 5-ում:

(բ) Ֆինանսական եկամուտ և ֆինանսական ծախսեր

Խմբի ֆինանսական եկամուտը և ֆինանսական ծախսերը ներառում են.

- տոկոսային եկամուտը,
- տոկոսային ծախսը,
- ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող օգուտը կամ վնասը:

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը գեղջում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Տոկոսային եկամուտը կամ ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Այնուամենայնիվ, այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են դարձել սկզբնական ճանաչումից հետո, տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամուտը կրկին սկսվում է հաշվարկվել համախառն հիմունքով:

Փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող օգուտը և վնասը ներկայացվում են զուտ հիմունքով որպես ֆինանսական եկամուտ կամ ֆինանսական ծախս՝ կախված այն հանգամանքից, թե որ դիրքում է կատարվում արտարժույթի փոփոխությունը՝ զուտ շահույթի, թե՛ զուտ վնասի:

(գ) Արտարժույթով գործառնություններ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են Խմբի ֆունկցիոնալ արժույթի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ կորուստն իրենից ներկայացնում է տարբերությունը ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսների և վճարումների մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված արտարժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Արտարժույթի վերափոխարկումից առաջացող տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

(դ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված հոդվածներին:

(i) Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել կամ ստանալ տարվա հարկվող եկամտի կամ վնասի գծով՝ կիրառելով հարկի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները:

(ii) Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկ չի ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ բիզնեսի միավորում չհանդիսացող գործարքի արդյունքում, որն ազդեցություն չունի ոչ հաշվապահական և ոչ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Խումբն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքաչափերը, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, եթե Խումբը տվյալ պահին ունի ունի ընթացիկ հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցելու իրազործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հետաձգված հարկային ակտիվներն ու հետաձգված հարկային պարտավորությունները վերաբերում են շահութահարկին, որը զանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից նույն հարկատուից կամ տարբեր հարկատուներից, որոնք մտադիր են կամ մարել ընթացիկ հարկային պարտավորությունները և ակտիվներ գուտ հիմունքով, կամ միաժամանակ իրացնել հարկային ակտիվները և մարել հարկային պարտավորությունները:

(ե) Պաշարներ

Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով: Հումքի և պահեստամասերի ինքնարժեքը որոշվում է «առաջինը մուտք՝ առաջինը ելք» սկզբունքով, իսկ պատրաստի և անավարտ արտադրանքի ինքնարժեքը որոշվում է միջին կշռված արժեքի սկզբունքով և ներառում է պաշարների ձեռքբերման, արտադրության կամ վերամշակման ծախսումները և պաշարները ներկայիս վայր և առկա վիճակի բերելու հետ կապված բոլոր այլ ծախսումները: Արտադրված պաշարների և անավարտ արտադրանքի դեպքում, ինքնարժեքը ներառում է արտադրական վերադիր ծախսումների համապատասխան մասը՝ հիմք ընդունելով արտադրական նորմատիվային հզորությունը:

Իրացման գուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի գնահատված գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ գնահատված ծախսումները:

(գ) Հիմնական միջոցներ

(i) Ծանաչում և չափում

Հիմնական միջոցների միավորները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

Սկզբնական արժեքը ներառում է ակտիվի ձեռք բերմանն ուղղակիորեն վերագրելի ծախսումները: Սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների սկզբնական արժեքը ներառում է նյութերի և աշխատուժի գծով ծախսումները, նախանշած նպատակներով օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ ուղղակիորեն կապված ցանկացած այլ ծախսումները, հիմնական միջոցների ապատեղակայման և քանդման, ինչպես նաև դրանց զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման ծախսումները և կապիտալացված փոխառության ծախսումները:

Եթե հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող նշանակալի մասերից, այդ մասերը հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ (հիմնական բաղադրիչներ):

Հիմնական միջոցի միավորի օտարումից ստացված օգուտը և վնասը որոշվում է համեմատելով օտարումից ստացված մուտքերը հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքի հետ և ճանաչվում են գուտ հիմունքով «Այլ եկամուտ/Այլ ծախս» հոդվածում՝ շահույթում կամ վնասում: Վերագնահատված ակտիվների վաճառքի դեպքում, վերագնահատման պահուստի կազմում որպես վերագնահատումից արժեքի աճ ներառված համապատասխան գումարը վերագրվում է չբաշխված շահույթին:

(ii) Հետագա ծախսումներ

Հետագա ծախսումները կապիտալացվում են, երբ հավանական է, որ Խումբը կհոսեն այդ ծախսումների հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները:

Հիմնական միջոցների ամենօրյա սպասարկման ծախսումները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կատարմանը գույքընթաց:

(iii) Մաշվածություն

Հիմնական միջոցների միավորների մաշվածության հաշվարկը սկսվում է դրանց տեղադրման և շահագործման հանձնելու պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա՝ հանած դրա գնահատված մնացորդային արժեքը:

2022թ-ից հալեցման և ձուլման գործընթացում օգտագործվող հիմնական սարքավորումների մաշվածությունը հաշվարկվում է արտադրության միավորի մեթոդով: Այլ միավորների գծով մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով հիմնական միջոցների յուրաքանչյուր մասի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, քանի որ այս մեթոդն առավել ճիշտ է արտացոլում ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտների ստացման մոդելը: Ստորև ներկայացված են հիմնական միջոցների նշանակալի մասերի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետներն ընթացիկ և համադրելի ժամանակաշրջանների համար:

– Ծենքեր և շինություններ	50-70 տարի,
– Հոսքագծեր	20-25 տարի,
– Մեքենաներ և սարքավորումներ	15-25 տարի,
– Փոխադրամիջոցներ	3-5 տարի:

Մաշվածության հաշվարկման մեթոդները, օգտակար ծառայության ժամկետները և մնացորդային արժեքները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և անհրաժեշտության դեպքում՝ ճշգրտվում:

(Է) Ներդրումային գույք

Ներդրումային գույքը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով՝ ներառյալ գործարքի գծով ծախսումները: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներդրումային գույքը չափվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով ներդրումային գույքի յուրաքանչյուր մասի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում: Ներդրումային գույքի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետը կազմում է 35 տարի:

Ներդրումային գույքի օտարումից ստացված ցանկացած օգուտը կամ կորուստը (որը հաշվարկվում է որպես օտարումից զուտ մուտքերի և միավորի հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն) ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

(ը) Պետական շնորհներ

Բանկերից ստացված վարկերի տոկոսային ծախսերի կառավարության սուբսիդավորման տեսքով շնորհները սիստեմատիկ հիմունքով ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, քանի որ Խումբը որպես ծախս ճանաչում է այն ծախսումները, որոնց հատուցման համար նախատեսված են շնորհները:

(թ) Ֆինանսական գործիքներ

(i) Ծանաչում և սկզբնական չափում

Առևտրական դեբիտորական պարտքերը սկզբնապես ճանաչվում են սկզբնավորման ժամանակ: Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնապես ճանաչվում են, երբ Խումբը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվը (եթե այն առևտրական դեբիտորական պարտք չէ, որը չի պարունակում նշանակալի ֆինանսավորման բաղադրիչ) կամ ֆինանսական պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է իրական արժեքով՝ գումարած, շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող հոդվածի դեպքում, գործարքի գծով այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը: Նշանակալի ֆինանսավորման բաղադրիչ չպարունակող առևտրական դեբիտորական պարտքը սկզբնապես չափվում է գործարքի գնով:

(ii) Դասակարգում և հետագա չափում

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող՝ պարտքային գործիքներում ներդրումների համար, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող՝ բաժնային գործիքներում ներդրումների համար, կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Խումբը փոխում է ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը, որի դեպքում փոփոխության ազդեցությունը կրող բոլոր ֆինանսական ակտիվները վերադասակարգվում են բիզնես մոդելի փոփոխությանը հաջորդող առաջին հաշվետու ժամանակաշրջանի առաջին օրը:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվները պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները, որոնք դասակարգված չեն որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով: Այս ակտիվները ներառում են բոլոր ածանցյալ ֆինանսական ակտիվները: Սկզբնական ճանաչման պահին Խումբը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա թույլ կտա վերացնել կամ էականորեն նվազեցնել հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանա:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խումբն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերափոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ վերափոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվող են: Այդ դեպքում վերափոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վերափոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության արժեքի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Եթե վերափոխումը (կամ փոխանակումը) չի հանգեցնում ֆինանսական պարտավորության ապահանջմանը, Խումբը կիրառում է այն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը, համաձայն որի ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտվում է, երբ վերափոխումը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապահանջման, այսինքն, Խումբը ճանաչում է վերափոխման (կամ փոխանակման) արդյունքում առաջացող ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի ճշգրտումը շահույթում կամ վնասում՝ վերափոխման (կամ փոխանակման) ամսաթվի դրությամբ: Գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես վերափոխում, եթե բխում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից:

Խումբն իրականացնում է վերափոխման նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Խումբը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբերվող են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի գեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները գուտ ստացված վճարներով և գեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի գեղչված ներկա արժեքից: Եթե պարտքային գործիքների փոխանակումը կամ պայմանների վերափոխումը հաշվառվում է որպես մարում, ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես մարումից օգուտի կամ կորուստի մաս: Եթե փոխանակումը կամ վերափոխումը չի հաշվառվում որպես մարում, ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է վերափոխված պարտավորության մնացած ժամկետի ընթացքում:

(iii) Ապահանջում

Ֆինանսական ակտիվներ

Խումբն ապահանջում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Խումբը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Խումբն իրականացնում է գործարքներ, որոնց շրջանակում փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված կամ բոլոր, կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խումբն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են: Խումբը նաև ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորությունից առաջացող դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, որի դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով:

Ֆինանսական պարտավորության ապաճանաչման ժամանակ մարված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված հատուցման (ներառյալ՝ փոխանցված ցանկացած ոչ դրամային ակտիվները կամ ստանձնած պարտավորությունները) միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

(v) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են և ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացվում է զուտ գումարն այն և միայն այն դեպքում, երբ Խումբը տվյալ պահին ունի գումարները հաշվանցելու իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

(ժ) Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոններին թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկերի:

(ի) Սեզմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտը Խմբի բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեությունում, որից կարող է վաստակել հասույթ և կրել ծախսեր (ներառյալ Խմբի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններից հասույթը և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն: Ղեկավարությունը գտնում է, որ Խումբը բաղկացած է մեկ գործառնական սեզմենտից, քանի որ Խմբի Խորհուրդը վերահսկում է Խմբի գործառնական արդյունքները որպես մեկ բիզնես միավոր: Գլխավոր տնօրենը համարվում է Խմբի գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողը՝ ռեսուրսների բաշխման և կատարողականի գնահատման վերաբերյալ որոշումներ կայացնելու նպատակով:

29. Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ գործում են 2024թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է այդ ստանդարտների և փոփոխությունների վաղաժամ կիրառումը: Այնուամենայնիվ, այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Խումբը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները:

(ա) **ՖՀՄՍ 18 «Տեղեկատվության ներկայացում և բացահայտում ֆինանսական հաշվետվություններում»**

ՖՀՄՍ 18-ը կփոխարինի ՀՀՄՍ 1 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում» և կկիրառվի 2027թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Նոր ստանդարտը ներկայացնում է հետևյալ հիմնական նոր պահանջները.

- Կազմակերպություններից պահանջվում է շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում բոլոր եկամուտները և ծախսերը դասակարգել ըստ հինգ դասերի՝ գործառնական, ներդրումային, ֆինանսավորման, ընդհատված գործառնություններ և շահութահարկ: Կազմակերպություններից նաև պահանջվում է ներկայացնել նոր սահմանված գործառնական շահույթի ենթագումարը: Կազմակերպության գուտ շահույթը չի փոխվի:
- Դեկավարության կողմից սահմանված կատարողականի չափորոշիչները բացահայտվում են ֆինանսական հաշվետվությունների մեկ ծանոթագրությունում:
- Տրվում է ընդլայնված ուղեցույց ֆինանսական հաշվետվություններում տեղեկատվությունը խմբավորելու վերաբերյալ:

Բացի այդ բոլոր կազմակերպություններից պահանջվում է օգտագործել գործառնական շահույթի ենթագումարը որպես մեկնարկային կետ դրամական հոսքերի մասին հաշվետվության համար՝ անուղղակի մեթոդով գործառնական գործունեության դրամական հոսքերը ներկայացնելիս:

Խումբը դեռ գնահատում է նոր ստանդարտի ազդեցությունը, մասնավորապես, շահույթի կամ վնասի մասին համախմբված հաշվետվության, դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվության կառուցվածքի և դեկավարության կողմից սահմանված կատարողականի չափորոշիչների համար պահանջվող լրացուցիչ բացահայտումների հետ կապված: Խումբը նաև գնահատում է ազդեցությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում տեղեկատվության խմբավորման վրա, այդ թվում այն հոդվածների համար, որոնք ներկայումս նշվում են որպես «այլ»:

(բ) **Այլ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներ**

Ստորև ներկայացված նոր և փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- Փոխանակման հնարավորության բացակայություն (ՀՀՄՍ 21-ի փոփոխություններ)
- Ֆինանսական գործիքների դասակարգում և չափում (ՖՀՄՍ 9-ի և ՖՀՄՍ 7-ի փոփոխություններ)